

Âiše bint-i Ebû Bekir (r.anha)

Peygamber Efendimizin mübarek hanımı, “müminlerin annesi,” Resûlullah’ın (a.s.m.) en sadık sahabisi olan Hz. Ebû Bekir’in (r.a.) kızı Hz. Âiše’nin fazilet ve meziyetleri saymakla bitmez.

İlim, ahlak, takva bakımından da eşsiz olan Hz. Âiše, fıkıh, hadis ve Kur’ân tefsiri gibi hususlarda temayüz etmiş, müstesna bir insandır.

Hz. Âiše, nübüvvet güneşinin Mekke ufuklarını aydınlatmasından dört yıl sonra dünyaya gözlerini açmıştı. Babası Hz. Ebû Bekir, Mekkelilerin çoğuna muhalif olarak putlara tapmamış, asil ve temiz bir insandı, Ticaretle meşgul olurdu. Hâli vakti yerinde, Mekke’nin ileri gelen şahıslarından biriydi. Tevhid dininin son kalıntıları olan Hz. İbrahim’in Hanif dinine bağlı olanlardandı. Annesi Ümmü Rûmân da Peygamberimize ilk iman edenlerdendi.

Hz. Âiše böyle asil ve temiz bir ailenin içinde, tevhid nurlarının aydınlattığı bir yuvada dünyaya gemişti. Çocukluğu, Müslümanlarla müşrikler arasındaki mücadelelerin en şiddetli olduğu devreye rastlar.

Her türlü müşrik zulüm ve baskısına rağmen, nübüvvet nuru parlamaya devam etti. İman-küfür mücadelesinin üzerinden henüz 10 yıl geçmişti. Hz. Âiše genç bir kızcağızdı. Sevimli, zeki ve güzeldi. Hz. Ebû Bekir gibi büyük bir sahibinin terbiyesinde yetişiyordu. Gerek böyle bir babanın terbiyesi, gerekse yaradılıştan Allah’ın kendisine verdiği zekâ ve kabiliyetler, onun büyük bir vazifeye namzet olduğunu gösteriyordu.

10. yıl, Peygamberimiz için “Hüzün Yılı” olmuştu. Zira aynı yıl içinde pek sevdiği, en zor günlerde yardım ve himayelerini gördüğü iki büyük insanı kaybetmişti. Bunlardan biri amcası Ebû Tâlib, diğeri de hanımı Hz. Hatice idi.

Nasıl üzüldü? Ebû Tâlib, Kureyş’in ileri gelen itibarlı şahsiyeti idi. Yeğenini koruyor, müşriklerin daha fazla üzerine gelmelerine mâni oluyordu. Hz. Hatice ise, yaşlı olmasına rağmen, Peygamber’e (a.s.m.) gösterdiği eşsiz sadakat, itaat ve teslimiyet ile eşine rastlanmaz bir vefa ve kadirşinaslık örneği vermişti. Herkesin Resûl-i Ekrem’i inkâr edip ondan uzaklaştığı o çetin günlerde onu ilk tasdik eden olmuş, şefkat ve himaye kanatlarını üzerine germişti. Kötü anlarda onu teselli etmiş, hüznü ve sevincini paylaşmıştı.

Hz. Hatice’nin vefat ettiği bu Hüzün Yılı’nda Cebrâil, Resûl-i Ekrem’e gelerek onu teselli etti, Hz. Âiše’nin suretini ona göstererek, “Ey Allah’ın Resûl’ü, Hatice’ye mukabil bu kız senin hüznü ve yalnızlığını bir nebze giderip, sana hanım olacaktır.” dedi.^[1]

Bu hadiseden biraz sonra Osman bin Maz’un’un hanımı Havle, Peygamberimize gelerek Âiše ile nikâhlanması teklifinde bulundu. Peygamberimiz o sırada yalnız bulunuyordu. Havle’nin teklifini müspet karşıladı. Onu kendisine vekil tayin etti.

Havle (r.anha), sevinçle Hz. Ebû Bekir’in evinin yolunu tuttu. Kapıyı ona Ümmü Rûmân açtı. Hz. Havle hemen müjdeyi verdi. Ümmü Rûmân, sevinmekle beraber bir şey diyemedi, çünkü Hz. Ebû Bekir evde yoktu.

Biraz sonra Ebû Bekir (r.a.) geldi. Bu teklif karşısında sevinç ve heyecan duydu. Ancak bir endişesi vardı: Peygamberimizle kardeş olmuştu... Arapların âdetlerine göre, bir kimse kardeş olduğu birinin kızını alamazdı. Bu sebeple Hz. Âiše, Peygamberimize helal olur muydu? Hz. Havle’den, bunu öğrenmesini istedi.

Havle (r.anha), Hz. Ebû Bekir’in bu endişesini Resûl-i Ekrem’e nakletti. Peygamberimiz bütün batıl âdetleri yıkıp yerine doğru olanları ikame etmekle vazifeliydi. Havle’ye (r.anha) şöyle dedi:

“Ebû Bekir’e git, de ki, benim onunla kardeş olmam [kan ve sütkardeşi değil] İslam kardeşliğidir. Bu sebeple kızıyla evlenmemizde bir mâni yoktur.”[2]

Havle bu cevabı hemen Hz. Ebû Bekir’e ulaştırdı. Böylece Hz. Ebû Bekir’deki tereddüt de zail oldu. Bundan sonra Peygamberimizin Hz. Âişe ile nişanı yapıldı. Üç sene nişanlı kaldılar.

Mekke’den Medine’ye hicret pek hazin olmuştu. Yurtlarından apar topar kopan müminler kâh tek başlarına, kâh aileleriyle yollara dökülmüşlerdi. Bilindiği gibi, Hz. Ebû Bekir, Peygamberimizle birlikte hicret etmiş, çoluk çocukları Mekke’de kalmıştı. Hz. Ebû Bekir’in oğlu Abdullah, daha sonra annesini ve iki kız kardeşini alarak yollara düşmüştü. Yolda giderken Hz. Âişe’nin bindiği deve, çöle doğru süratle koşmaya başlamış, bir ara iyice gözden kaybolmuştu. Neredeyse Âişe’yi üzerinden fırlatacaktı. Annesi buna çok üzülmüş, kızının başına bir şeylerin gelmesinden korkmuştu. Ne var ki, biraz sonra deve sakinleşmiş ve dönüp kendiliğinden kafiye katılmıştı.

Hz. Âişe, Medine’de annesi ve kız kardeşiyle birlikte Hazreçoğulları mahallesine yerleşmiş ve burada sekiz ay kalmışlardı.

Muhacirlerin çoğu Medine’nin hava ve suyuna intibaksızlık yüzünden hasta olmuştu. Hz. Ebû Bekir ve kızı Aişe de bu hastalananlar arasındaydı.

Hastalık sona erip normal hayata dönünce Hz. Ebû Bekir, Resûlullah’ın Hz. Âişe’yi neden yanına almadığını sordu. Resûl-i Ekrem ise henüz ona verecek mihrini hazırlayamadığını söyledi. Bunun üzerine, Resûlullah’ın uğrunda her şeyini feda edecek bir sadakat gösteren Hz. Ebû Bekir, borç olarak Hz. Âişe’nin mihrini vermeye hazır olduğunu bildirdi. Peygamberimiz bu teklifi kabul etti. Hz. Âişe’yi nikâhlayarak yanına aldı.

Hz. Âişe’nin düğünü de nişanı gibi şevval ayında yapıldı. O güne kadar Araplar şevval ayında düğün yapmazlardı. Zira geçmişte bu ayda bir veba salgını olmuş, bundan dolayı o ayı uğursuz sayarlardı. Hz. Âişe’nin evliliğiyle bu batıl inanış da ortadan kalkmış oluyordu.

Hz. Âişe düğünlerin şevval ayında yapılmasını tavsiye ederdi. Kendi düğününü misal göstererek, en güzel, en talihi ve en bahtiyar kadının kendisi olduğunu söylerdi.

Bu düğünde kaldırılan hurafelerden biri de, gelinin, önünde ateş yakılarak götürülmesiydi.

Peygamberimiz bu evliliğiyle, erkeklerden ilk Müslüman ve sadık bir sahabisi olan Hz. Ebû Bekir’le daha da yakınlaştı.

Ama Peygamberimizin bu evliliğindeki en büyük hikmet, Hz. Âişe’nin, nikâhında bulunduğu dokuz yıllık kısa bir müddet içinde kazandığı İslami ilim ve faziletle İslam’a yaptığı hizmette aranmalıdır. Dinî hükümlerin zahiri olanlarını Ashâbının görüp bilmesi her zaman mümkündür. Ama İslam’ın aile mahremiyetine ait hükümleri böyle değildi. Bunların ümmete duyurulması için böylesine zeki ve ferasetli bir hanıma ihtiyaç vardı.[3]

Bu mühim vazifeye namzet olacak birinin de, daha küçük yaştan itibaren Resûlullah’ın terbiyesinde bulunması gerekiyordu. Zira bir insanın belli bir gaye için yetiştirilmesi, onun kabiliyetlerini tâ küçük yaştan itibaren o gayeye doğru yönlendirmekle mümkündür.

Nitekim kadınlardan Hz. Âişe bu vazifeyi yerine getirirken, erkeklerden de Enes bin Mâlik aynı şekilde Resûlullah’ın terbiyesinde küçük yaştan beri bulunmuş, görüp duydukları birçok hadisi ümmete duyurmuştur.

Gençliğinin en verimli çağını Resûlullah’ın yanında geçiren Hz. Âişe, kısa zamanda ondan pek çok şey öğrendi.

Hız. ÂiŖe'nin, Peygamberimizin yanında ayrı bir yeri vardı. Resûlullah onu pek çok sever ve bunu da zaman zaman ifade ederdi. Bir defasında Resûlullah'a sordular: "İnsanlardan sana en sevimli kimdir?" Peygamberimiz (a.s.m.), "ÂiŖe'dir." buyurdu. "Erkeklerden, yâ Resûlallah?" dediklerinde ise, "Babası." buyurdu.[4]

Hız. ÂiŖe, Peygamberimizin diğer hanımlarından daha faziletli olduğunu, bir Ŗükür vesilesi olarak bizzat kendisi de ifade ederdi: "Benim gibi genç yaŖta Resûlullah ile nikâhlanan olmadı. Anne-babası benden başka muhacir olan olmadı. Benim beraatimi Allah semadan indirdi. Cebrâil (a.s.), Harîre'de inip benim suretimi ona arz etmiş ve 'Onunla evlen, çünkü o senin hanımıdır.' demiştir. Resûlullah ile aynı kapta birlikte yıkanırđık, başkalarıyla böyle olmazdı. Namazda yanında dururdum, başkaları duramazdı. Yanında olduğum hâlde Cebrâil huzuruna girerdi, hâlbuki diğer hanımlarının yanında gelmezdi. Allah onun ruhunu, başı göğsüme yaslı olduğuy sırada aldı. Benim evimde vefat etti, yine benim evime defnedildi..."[5]

Hız. ÂiŖe'nin de ifade ettiği gibi, Cebrâil'i (a.s.) görme Ŗerefi ona nasip olmuştu. Bunu da Hız. ÂiŖe şöyle anlatır:

Bir gün Cebrâil'i (a.s.) odamdan gördüm. At üzerindeydi. Resûlullah ona nida ediyordu. Resûlullah evin içine girdiğinde 'Yâ Resûlallah, o çağırđığın kimdi?' diye sordum.

"Sen onu gördün mü?" buyurdu.

"Evet." dedim.

"Onu kime benzettin?" diye sordu.

"Dihyetü'l-Kelbî'ye." dedim.

"Sen muhakkak büyük bir hayır görmüşsün. İşte o, Cibril'dir." buyurdu.

Biraz sonra da, "Ey ÂiŖe, Cibril sana selam ediyor!" dedi. Ben de selamına mukabele ettim...[6]

Hız. ÂiŖe, hassas bir mizaca sahipti. İnsanlık icabı zaman zaman sinirlenir ve kızardı. Kızdığında bunu Resûlullah'a olan hitap tarzıyla ortaya koyardı. Bir defasında Resûl-i Ekrem (a.s.m.), "Ey ÂiŖe, senin kızdığın ve memnun olduğun zamanları ben bilirim." buyurdu. Hız. ÂiŖe, "Nasıl biliyorsun, yâ Resûlallah?" diye sordu. Peygamberimiz, "Memnun olduğun zaman 'Muhammed'in Rabb'ine' diye yemin ediyorsun. Kızdığın zaman ise İbrahim'in Rabb'i hakkı için.' diyorsun!" Hız. ÂiŖe validemiz, Peygamberimizi sevindiren ve ona olan saygısını ifade eden Ŗu mukabelede bulundu:

"Evet, yâ Resûlallah, vallahi öyledir. Fakat ben sinirli olduğum zamanlarda sadece sizin isminizi dilimden bırakırım, sevginiz ise daima gönlümde yaşar."[7]

Resûlullah ona iyi davranır, bir dediğini iki etmezdi. Hattâ onunla yarış ederdi. Bir defasında yarışı Hız. ÂiŖe kazanmıştı. İkinci yarışta biraz şişmanladığı için Hız. ÂiŖe yarışı kaybetmişti. Resûlullah, "Bu, öncekine bedeldir [ödeştik]." diye latifede bulundu.[8]

Resûlullah, Tebük ve Hayber Seferi'nden dönüyordu. Evin ön kısmında bir örtü vardı. Esen rüzgâr örtüyü kaldırmış, arkasında Hız. ÂiŖe'nin çocukluğundan kalan oyuncakları meydana çıkmıştı.

Bu sebeple aralarında şöyle bir konuşma geçti:

"Ey ÂiŖe, bunlar da ne?"

“Kızlarım.”

Fakat aralarında iki kanatlı bir de at bulunuyordu. Resûlullah onu kastederek:

“Peki aralarındaki şu nedir?”

“Bir at.”

“Ya üzerindeki?”

“Kanatları.”

“Kanatlı at olur mu?”

“Duymadın mı, Hz. Süleyman’ın kanatlı atı vardı!”

Resûlullah bu cevap üzerine, mübarek dişleri görününceye kadar tebessüm etti.[\[9\]](#)Bu aynı zamanda Hz. Âişe’nin zekâsına ve kültürüne işaret eden bir cevaptı.

Hz. Âişe ilim ve zekâsı ile temayüz etmiş, Resûlullah’ın (a.s.m.) vefatından sonra Sahabe’nin mercii olmuştu.

Hz. Âişe hadis, fıkıh ve diğer dinî hususlarda ümmetin kendisine yaptığı müracaatlara cevaplar verirdi. Ebû Mûsâ el-Eş’arî onun hadisteki derecesini ifade ederken, “Biz Peygamber’in Ashâbı, bir hadis üzerinde müşkilata uğradığımızda Hz. Âişe’ye sorar ve Hz. Âişe’yi muhakkak o hadisin üzerinde bilgi sahibi olarak bulurduk.” demiştir.

Bazı dinî hususlarda tek başına hüküm çıkararak fakih sahabiler sırasına da geçmiştir.

Hz. Âişe’nin esas hizmeti şüphesiz, dinin aile mahremiyetine ait ve ümmetin öğrenmesi çok zor olan meselelerde olmuştur. Mahrem meselelerin Resûlullah’ın yanında bahsedilmesinden, önceleri o da utanırdı. Fakat zamanla, dinin hükümlerini bildirmekte utanma olmayacağını idrak etmişti.

Bir gün Ümmü Süleym, Peygamberimize gelmiş ve şöyle bir sual sormuştu:

“Yâ Resûlallah, kadın rüyasında erkeğin gördüğünü görse gusül icap eder mi?”

Âişe de oradaydı. Ümmü Süleym’e, “Kadınları rezil ettin, ey Ümmü Süleym!” dedi. Bunun üzerine Resûlullah, “Hayır, kadınları rezil eden sensin!” diye Âişe’ye karşılık verdi. Sonra Ümmü Süleym’e, “Evet, ey Ümmü Süleym, gusletmesi gerekir.” buyurdu. Ümmü Süleym bu hadiseyi anlatırken, bundan dolayı utandığını ifade eder...[\[10\]](#)

Hz. Âişe’den hadis rivayet eden Tâbiîn âlimlerinden Mesrûk, bir gün Hz. Âişe’ye gelir ve selam verir. Sonra da “Size bir şey sormak istiyorum, fakat utanıyorum!” der. Bunun üzerine Hz. Âişe’nin, “Ben senin annenim, sen de benim oğlumsun.” demesi üzerine Mesrûk, “Kadın, hayızlı iken kocasına neresi helal olur?” diye sorunca, Hz. Âişe, “Cinsî münasebet hariç her çeşit oynaşma.” cevabını vermiştir.

Resûlullah’ın dizi dibinde yetişen Hz. Âişe, takvada da çok ileri gitmişti. Namaz kılarken cübbe, geniş elbise ve göğüsleri üzerine sarkan bir başörtüsü giyerdi.[\[11\]](#)

Onun takva derecesini gösteren şu hadise de ibretlidir:

“Evlerinizde vakarınızla oturun. İlk [Cahiliye Devri kadınlarının] açılıp saçılarak ziynetlerini göstererek yürüdükleri gibi yürümeyin.”[\[12\]](#)mealindeki âyeti okuduğunda Cahiliye kadınlarının içinde bulunduğu fecaati hatırlayıp örtüsü islanacak kadar ağladı.[\[13\]](#)

Tesettüre son derece dikkat eden Hz. Âişe, yanına gelenleri bu hususta ikaz ederdi. Bir gün kardeşi Abdurrahman’ın kızı Hafsa yanına gelmişti. Üzerinde içini gösteren şeffaf bir elbise vardı. Hz. Âişe bunu görünce, o elbiseyi giymemesi için ikazda bulunmuş ve “Bilmiyor musun, Allah Teâla, Nûr Sûresi’nde ne buyuyor?!” demiştir.[\[14\]](#)

Bir defa hac mevsiminde kadınlar Hz. Âişe’ye gelerek onunla birlikte Hacerü’l-Esved’i ziyaret etmek istediklerini söylediler. Hz. Âişe onlara, “Siz gidebilirsiniz, ben erkeklerle birlikte ziyaret edemem.” dedi. Tavaf vazifesini de kalabalık döndükten sonra yerine getirdi.[\[15\]](#)

Tâbiîn’den Hz. İshak’ın gözleri görmezdi. Hz. Âişe onu kabul ettiği zaman başını örterdi. Bir gün İshak, Hz. Âişe’ye “Ben âmâ olduğum hâlde benim yanımda örtünüyor musun. Hâlbuki benim seni görmeme imkân yok!” demişti. Hz. Âişe, “Evet, sen beni görmüyorsun, fakat ben seni görüyorum!” diye cevap vermiştir.

Hz. Âişe kimseyi incitmez ve fenalık etmezdi. Binlerce hadis rivayet ettiği hâlde, onun birisi hakkında fena bir söz söylediği vaki değildir.

Müminlerin annesi, vaktinin büyük bir kısmını ibadetle geçirirdi. Resûl-i Ekrem’le birlikte geceleri teheccüt namazına devam ederdi. Resûl-i Ekrem’in vefatından sonra da bu namazları bırakmadığı rivayet edilir. Bir gece teheccüt namazı kılarken yeğeni Kâsım gelmiş, namazdan sonra “ne namazı kıldığını” sorduğunda Resûl-i Ekrem’in kıldığı teheccüt namazını kıldığını söylemişti.

Resûlullah (a.s.m.) bir gün eve dönmüş, Hz. Âişe’nin başının şiddetle ağrıdığını görmüş idi. Hz. Âişe ağrının şiddetinden “Vah başım, vay başım!” diyordu. Bunun üzerine Resûlullah kendisine, “Ne ehemmiyeti var Âişe? Eğer benden önce vefat edersen seni kendi elimle teşhiz eder, tekfin eder, namazını kılarım.” diye latife etti. Hz. Âişe “Yoksa ölmemi mi istiyorsun?!” dedi. Bunun üzerine Resûlullah (a.s.m.), “Ey Âişe! Senin başının ağrısı geçicidir. Asıl baş ağrısı benimkidir ki, ondan kurtuluşum yoktur!” diyerek kendisinin vefat edeceğini haber verdi.[\[16\]](#)Sonra da Hz. Âişe’nin evinde kalmak için diğer hanımlarından izin istedi. Başını onun göğsüne dayadığı hâlde ruhunu Rahmân’a teslim etti. Ve onun odasına defnedildi.

Resûlullah’ın vefatından sonra herkes Hz. Âişe’ye hürmet duyuyor, bilmedikleri hususlarda ona müracaatta bulunuyorlardı. Onunla iftihar eden Hz. Ebû Bekir ölüm, döşeğindeyken ona karşı hislerini şöyle dile getiriyordu:

“Ey kızım, benden sonra senden daha sevimli bir servet bırakmıyorum. Seni kaybetmekten daha büyük bir fakirlik ise bilmiyorum.”[\[17\]](#)

Hz. Âişe aynı zamanda hadis ve fıkihta talebeler de yetiştirmiştir. Bazı hanımlar ondan aldıkları ilimle temayüz etmişlerdir. Bunlar arasında Âişe bint-i Talha ile Amre bint-i Abdurrahman, Hafsa bint-i Şîrîn, en meşhur olanlarıdır. Hattâ Âişe bint-i Talha, çeşitli beldelerden Hz. Âişe’ye gelen çeşitli hediye ve mektuplara cevap verir, bir nevi Hz. Âişe’nin kâtipliğini yapardı. Ömer bin Abdülaziz bu kadın için, “Hz. Âişe’nin hadislerini ondan daha iyi bilen yoktur.” demiştir.

Hz. Âişe’den hadis rivayet eden Tâbiîn büyükleri de vardı. Bunlar arasında Sâid bin el-Müseyyeb, Alkame bin Kays, Mesruk bin el-Ecda en meşhurlarıdır.

Mesruk, bir gün Hz. Âişe'nin huzuruna çıkmıştı. Ona "Rasulullah'ın ahlakını bana anlatır mısın?" dedi. Hz. Âişe, "Sen Kur'ân okuyan bir Arap değil misin?" dedi. O "Evet." deyince, "İşte, onun ahlakı Kur'ân'ın tâ kendisidir." diye cevap verdi.[\[18\]](#)

Hanım talebelerinden Amre de bir gün kendisine "Resûlullah evde bulunduğu zaman nasıl idi?" diye sordu. Hz. Âişe buna şöyle cevap verdi:

"O da sizin erkeklerinizden biri gibiydi; lakin insanların en yumuşağı ve en iyisi, çok gülümseyen ve tebessüm eden birisiydi."[\[19\]](#)

Hz. Âişe çok ıstıraplı ve sıkıntılı günler yaşamasına rağmen hiçbir zaman geçim darlığından şikâyetçi olmamıştır. Hz. Peygamber'in saadethanesinde maddi refah görmemekle beraber, o hep başkalarının refahını ister, kanaatkâr bir hayatı her şeye tercih ederdi.

Resûlullah'ın vefatından sonra İslam fetihleri gelişmiş, halk ganimetler sayesinde refaha ermişti. Ancak Hz. Âişe, Resûl-i Ekrem zamanındaki hayatından kılpayı bile ayrılmamış, kanaatkârlığına devam etmişti.

Bir gün Ümran bin Zeyd huzuruna girmiş ve "Selâmün aleyküm, ey anne!" demişti. "Aleykümü's-selâm!" dedikten sonra da Hz. Âişe ağlamaya başlamıştı. Ümran "Ey anne, seni ağlatan ne?" diye sorunca, Hz. Âişe şöyle cevap vermişti:

"Duydum ki, sizlerden bazıları her çeşit yemekten istediği kadar yiyebiliyor ve bu kendilerine hoş geliyormuş. Nebinizi hatırladım, onun için ağlıyorum! Çünkü o, bu fânî âlemden ayrılıncaya kadar midesini bir günde iki yemekle doyuramamıştı. Kâh hurmadan yer, ekmekten yiyemezdi; ekmeği bulduğunda da hurmadan yiyemezdi. İşte beni ağlatan budur..."[\[20\]](#)

Hz. Âişe günlerinin çoğunu oruçla geçirirdi. Bir defasında kızgın bir arefe gününde oruçlu idi. Şiddetli sıcak sebebiyle baygınlık geçirmişti. Bu hâlini gören kardeşi Abdurrahman, ona orucunu bozmasını söylemişti. Hz. Âişe kardeşine şöyle cevap vermişti:

"Resûl-i Ekrem'den duydum: Arefe günü oruç tutanın bir senelik günahları bağışlanır."[\[21\]](#)

Hz. Âişe, 2 bin 210 hadis rivayet ederek "en çok hadis rivayet eden yedi sahabiden dördüncüsü" oldu. Bu hadislerden birkaçının mealî şöyledir:

"Kadınların en hayırlısıyla evlenmeye bakın. Denginiz olan kadınlarla evlenin ve emsalinizin kızlarını isteyin."[\[22\]](#)

"Resûlullah hiçbir hizmetçisini ve hiçbir hanımını dövmemiştir."[\[23\]](#)

"Allah yumuşaklıkla muamele edilmesini sever."[\[24\]](#)

"Kadın kaburga kemiği gibidir, düzeltelim dersen kırarsın!"[\[25\]](#)

Hz. Âişe her hâliyle Müslüman hanımlarının ideal manada örnek alacağı bir hayat geçirmiştir. O da her fânî gibi bu âleme veda etmiş, Resûlullah'a kavuşmuştur.

Muâviye devrinin son zamanlarıydı... Birçok karışık hadiseyi görüp geçiren ve ismi etrafında dalgalanmalar meydana gelen Hz. Âişe, artık hastalanmıştı. Hicret'in 58. senesi Ramazan ayının 17. gecesini 66 yaşındayken vitir namazından sonra ruhunu Rahmân'a teslim etti.

Hastalığı sırasında kendisini ziyaret eden İbni Abbas, “Âişe ezelden beri müminlerin annesi idi, Hz. Peygamber’in en sevgili zevcesidir. Teyemmüm hükmü onun sebebiyle nazil olmuştur. Kur’ân’ın, onun şanına inen âyetleri meşâhîrde okunuyor.” sözleriyle onu methedince, Hz. Âişe sözünü kesti ve “İbni Abbas, beni bu gibi medihlerden uzak tut!” dedi.

Vefatı ümmet arasında derin bir üzüntü meydana getirdi. Cenazesine çok büyük bir kalabalık katıldı. Namazını o sırada Medine vali yardımcısı olan Ebû Hüreyre kıldırdı. Baki Kabristanı’na defnedildi. Ashâb, “Peygamberlik haremının bir meşalesi daha söndü.” diyerek hüznlerini dile getirdi.

Allah ona rahmet eylesin!

[1]Tabakât, 8: 63.

[2]age., 8: 59.

[3]Mektûbât, s. 26.

[4]Tabakât, 8: 67.

[5]age., 8: 64.

[6]Müslim, Fezâilü’s-Sahâbe: 13.

[7]age.

[8]Ebû Dâvud, Cihad: 68.

[9]age., Edeb: 54; Buhârî, Edeb: 81.

[10]Müslim, Hayz: 29.

[11]Tabakât, 8: 71.

[12]Ahzâb Sûresi, 33.

[13]Tabakât, 8: 81.

[14]age., 8: 71.

[15]Buhârî, Hac: 64.

[16]Tabakât, 2: 226.

[17]age., 3: 195.

[18]Tabakât, 1: 364.

[19]age., 1: 365.

[20]age., 1: 406.

[21]Müsned, 6: 128.

[22]İbni Mâce, Nikâh: 48.

[23]age., 51; Müsned, 6: 232.

[24]Buhârî, İsti’zan: 22; Müsned, 6: 37, 85, 199.

[25]Müsned, 6: 279.